

สังขยานามนาม

เอกนสตํ ๙๙

สตํ ๑๐๐

สหสฺสํ ๑,๐๐๐

ทสสหสฺสํ ๑๐,๐๐๐

สตสหสฺสํ, ลกฺข ๑๐๐,๐๐๐

ทสสตสหสฺสํ ๑,๐๐๐,๐๐๐

โกฏิ (รตฺติ)

ทดสอบแจก **เอกนสต, สต, สหสฺส, ทสสหสฺส, สตสหสฺส,**
ทสสตสหสฺส

แจกแบบ อ การ์นต์ ใน นปฺงสกลิงค์ (กุล)

วิภตฺติ	เอก.	พหู
ป.	สตํ	สตานิ
ท.	สตํ	สตานิ
ด.	สเดन	สเดหิ สเดภิ
จ.	สตสฺส สตาย สดตฺถํ	สตานํ
ปญ.	สตสฺมา สดมฺหา สตา	สเดหิ สเดภิ
ฉ.	สตสฺส	สตานํ
ส.	สตสฺมี สดมฺหิ สเด	สเดสฺ
อา.	สต	สตานิ

ทดสอบแจก **โกฏิ** แจกแบบ อี การ์นต์ ใน อิตฺถิลิงค์ (รตฺติ)

วิภตฺติ	เอก.	พหู
ป.	โกฏิ	โกฏิโย โกฏิ
ท.	โกฏิ	โกฏิโย โกฏิ
ด.	โกฏิยา	โกฏิหิ โกฏิภิ
จ.	โกฏิยา	โกฏิณํ
ปญ.	โกฏิยา	โกฏิหิ โกฏิภิ
ฉ.	โกฏิยา	โกฏิณํ

ส.	โกศุญา โศศุญ	โกศุส
อา.	โกศุ	โกศุโย โศศุ

ฝุคหัดการแตง

๑. อ.ร้อย ท. ๓ แห่งพัน แห่งโจร ท. ในถ้ำ แห่งหนึง ๑
เอกาย คหายุ โจราน์ สหสสสส ตึณิ สตานิ ๑
๒. อ.แสน ท. ๔ แห่งญาติ ท. ของพระราชา ผู้ตั้งอยู่ในธรรม ๑
ธมุณิสส รณโย ญาตึนั จตตาริ สตสหสสานิ

ทดสอบการแตงบาลี

๑. อ.โกศุ ท. ๔ แห่งมณุษย์ ท. ในเมืองสาวัตถึ อันรุงเรือง ๑
ตอบ. อิทราย สาวตถึยั มนุสสานันั จตสสโศ โศศุโย(โกศุ) ๑
๒. อ.หมึน ท. แห่งโค ท. ๓๒ ของนางวิสาขา ผู้มหาอุบาลึกา ๑
**ตอบ. วิสาขาย มหาอุปาสึกาย เทวสตตตึยา คุนันั ทสส
หสสานิ ๑**
๓. อ.ร้อย แห่งโค ท. ๑๘ ในนา ของพระราชา ผู้ประหารอยู่ (ปหรนต)
ซึงพัน แห่งโจร ท. ที่ประตุ แห่งพระนคร ๑
**ตอบ. นครสส ทวารเอ โจรานันั สหสสั ปหรนตสส รณโย
เขตเต อฏฐารสนันั คุนันั สต ๑**

ทดสอบการเปลบาลี

๑. จตตราสึตึยา อึสึนั อสสเมสสุ โจรานันั ตึณิ สตานิ ๑

ตอบ. อ.ร้อย ท. ๓ แห่งโจร ท. ไกล้อาศรม ท. ของถาษี ท.
๘๔ ๑

๒. โลกานัน อคคสส สตถุ ฌมมํ สุนนตานัน มนุสสานัน ปญจ โภภโย ๑

ตอบ. อ.โกภี ท. ๕ แห่งมนุษย์ ท. (ของมนุษย์ ท.) ผู้ฟังอยู่
ซึ่งธรรม ของพระศาสดา ผู้เลิศ แห่งโลก ท. ๑

การต่อ **อุตฺตร** และ **อิทฺถ**

๑. **อุตฺตร** แปลว่า **เกิน, กว้างขึ้นไป, กว้าง**

วิธีใช้ ใช้ต่อสังขยาคุณนาม (เอก-อัญจนวุดิ) กับ สังขยานาม
นาม (เอกนสตํ สตํ สหสฺสํ ทสสทสฺสํ สดสทสฺสํ ทสสทสทสฺสํ โภภโย)
(เรียงสังขยาจำนวนน้อยไว้หน้า จำนวนมากไว้หลัง)

ถ้าศัพท์หน้า **อุตฺตร ลงท้ายด้วย อ อา อุ อู ให้ลบ อ อา อุ อู เสีย**

๑๕๕ แยกเป็น ปญจปญญาส+อุตฺตร+สตํ

ปญจปญญาสุตฺตรสตํ

๒,๐๕๐ แยกเป็น ปญญาส + อุตฺตร + ทวิสทสฺสํ (ทวิสทสฺसानิ)

ปญญาสุตฺตรทวิสทสฺสํ

ถ้าศัพท์หน้า **อุตฺตร ลงท้ายด้วย อิ อิ ให้แปลง อิ, อิ เป็น ย**

๑๒๐ แยกเป็น วิสติ + อุตฺตร + สตํ

วิสติยฺอุตฺตรสตํ

๑,๐๖๐ แยกเป็น สญฺฐี + อุตฺตร + สหสฺสํ

สญฺฐียฺอุตฺตรสหสฺสํ

สรุป เมื่อหลักหน่วยหรือหลักสิบ จะไปต่อกับหลักร้อย หลัก
พัน หลักหมื่น หลักแสน หลักล้าน หลักโกภี ใช้ **อุตฺตร** คั่นใน
ระหว่าง

๒. **อิทฺถ** แปลว่า **ยิ่ง**

วิธีใช้ ใช้ต่อสังขยานามนาม กับ สังขยานามนาม (เอกนสตํ
สตํ สหสฺสํ ทสสทสฺสํ สดสทสฺสํ(ลกขิ), ทสสทสทสฺสํ โภภโย)

๓,๒๐๐ แยกเป็น ทวิสต์ + อธิก + ดิสหสส์
ทวิสต์~~า~~ธิก~~ดิ~~ส~~ห~~สส์

๒๓,๐๐๐ แยกเป็น ดิสหสส์ + อธิก + ทวิทสสหสส์
ดิสหสส์~~า~~ธิก~~ท~~วิท~~ส~~ส~~ห~~สส์
อ.หมื่นสองอันยี่งด้วยพันสาม

๓. การผสมระหว่าง อธิก และ อุดร

สังขยาจำนวนพันขึ้นไป มีจำนวนร้อย และ จำนวน ๑๐ เป็นเศษ พึง
แยกจำนวนออก แล้วใช้ อุดร และ อธิก ไปเชื่อมให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง ๑,๒๕๐ แยกเป็น ปณญาส + อุดร + ทวิสต์ + อธิก
+ สหสส์ = ปณญาส~~ุด~~ร~~ท~~วิ~~ส~~ต~~า~~ธิ~~ก~~ส~~ห~~สส์

๑,๒๓๔ แยกเป็น จตุตตีส์ + อุดร + ทวิสต์ + อธิก + สหสส์
= จตุตตีส์~~ุด~~ร~~ท~~วิ~~ส~~ต~~า~~ธิ~~ก~~ส~~ห~~สส์

๖,๓๗๕ แยกเป็น ปณจสตตติ + อุดร + ดิสต + อธิก +
ฉสหสส์~~า~~นิ = ปณจ~~ส~~ต~~ต~~ต~~ต~~ย~~ุด~~ร~~ต~~ิ~~ส~~ต~~า~~ธิ~~ก~~ฉ~~ส~~ห~~ส~~ส์~~า~~นิ

๔. การผสมระหว่าง นามนาม และ อธิก และ อุดร

ก. ต่อแบบใส่นามนามหลังสังขยาคุณทุกศัพท์

ตัวอย่าง บุรุษ ๑,๗๘๙ คน แยกเป็น เอกุนนวุติ + ปริส + อุดร +
ส~~ต~~ต + ปริส + ส~~ต~~ + อธิก + ปริส + ส~~ห~~สส์ = เอกุนนวุติ~~ปริ~~ส~~ุด~~ร~~ส~~ต~~ต~~ปริ~~ส~~
ส~~ต~~ต~~า~~ธิ~~ก~~ปริ~~ส~~ส~~ห~~สส์

นาง ๑,๒๕๐ คน แยกเป็น ปณญาส + นารี + อุดร + เทว +
นารี + ส~~ต~~ + อธิก + นารี + ส~~ห~~สส์
= ปณญา~~ส~~นารี~~ุด~~ร~~เท~~ว~~น~~ารี~~ส~~ต~~า~~ธิ~~ก~~นารี~~ส~~ห~~ส~~ส์

ข. ต่อแบบใส่นามนามที่จะนับมา ๒ ศัพท์ คือ (๑) ใส่ระหว่าง
สังขยาคุณ กับ อุดร และ (๒) ใส่ระหว่างสังขยาคุณกับสังขยา
นามนาม

สามเณร ๑๑,๐๑๑ รูป แยกเป็น เอกาทส + สามเณร + อุดร +
ส~~ห~~สส์ + อธิก + สามเณร + ทส~~ส~~ห~~ส~~ส์ =

เอกาทศสามเณรุตตรสหสชาติสามเณร **ทสสหสส์**

ค. ต่อแบบแยกวิภัตติทุกตัว

บุรุษ ๑,๑๒๓ แยกเป็น เตวีส + ปุริส + ฤตตร + ปุริส + สด + อธิก
+ ปุริส + สหสส์ = **เตวีสาย ปุริเสหิ ฤตตรํ ปุริสานํ สदन อธิกํ**
ปุริสานํ สหสส์ ฯ

ต่อแบบบอกศักราชอีก นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

พ.ศ. ๒๕๓๕ แยกเป็น ปญจตตีส + ฤตตร + ปญจสด + อธิก +
เทวส์วจรสหสسانی =

ปญจตตีสุตตรปญจสตาทิกานิ เทวส์วจรสหสسانی

พ.ศ. ๒๕๖๔ แยกเป็น จตสฎฐี + ฤตตร + ปญจสด + อธิก +
เทวส์วจรสหสسانی =

จตสฎฐยฤตตรปญจสตาทิกานิ เทวส์วจรสหสسانی

ปัญหาท้ายบท

อ.นางวิสาขา ผู้มีรูปงาม ผู้ถวายอยู่ (เทนดี) ซึ่งโกฏิ ท. ๓ แห่ง
ทรัพย์ ท. ๕๙ ในมือ ของภิกษุหนุ่มและสามเณร ท. ๖๙ ๑

อ.หมุ ท. ๓๓ ตัวดูร้าย ต่อเสื่อ ท. (พยคฺข-ปฺง) ๗๖ ตัวเป็นที่พึง
แห่งข้าง ท. ๙๗ ในป่า อันใหญ่ ใกล้อาศรม (อสนม-ปฺง) ของฤๅษี ท.
๘๙

ผู้มีอายุ ๑

อ.ลิง ท. ๔ บนกิ่ง ท. ๔๓ แห่งต้นไม้ ท. ๕๙ อันสูง กว่าภูเขา
ท. ๑๖

ในเมืองราชคฤห์ แห่งพระราชฯ พระนามว่าพิมพิสาร ๑

อ.กอง (ราสี-นปฺง) แห่งข้าวเปลือก ท. ๗๖ ในฉาง (โกฏฐ-น
ปฺง)

ของคฤหบดี (คหปติ) คนหนึ่ง ผู้ทำอยู่ (กโรนต) ซึ่งการงาน ท. ๔
ในนา ของตน กับ ด้วยชาวนา ท. ๔๘ ผู้ขยัน ๑

อ.กฤ ท. ๔ (กฤ-อิต) ของภิกษุ ท. ๘๔ ผู้มีพวกพ้อง ผู้อยู่อยู่
(วสนต) ในถ้ำ ท. ๓๙ อันลึกกว่า (คมภีรต) กว่าหลุม ท. ๖๕ ใกล้
ปราสาท

(ปาสาท-ปฺง) ของเศรษฐี ชื่อว่าอนาถบิณฑิกะ ผู้ทำอยู่ (กโรนต) ซึ่ง
วิหาร ท. (วิหาร-ปฺง) ๓ แก่พระศาสดา ผู้เลิศ แห่งพรหม ท. ๑๖ ใน
สวรรค์ (สคค-ปฺง) ชื่อว่าดาวดึงส์ (ดาวดีส) ของเทวดาผู้พระราชฯ
พระนามว่าสักกะ

ผู้เป็นจอมแห่งเทพ (เทวินท) แห่งแสน ท. ๔ แห่งเทวดา ท. ๕๘ ผู้มี
ปัญญา ๑

อ.พัน ท. ๔ แห่งทหาร ท. ผู้รบอยู่ (ยุบฉนวน) กับ ด้วยศัตรู ท.
๙๓

ในสงคราม ๑ ๑

อ.ล้าน ท. ๓ แห่งโกคะ ท. ๑๑ ของกฤษมพี ท. ๔๙ ผู้อยู่อยู่
(วสนุต)

ในหมู่บ้าน ท. ๑๗ ของคนขัดสน ท. ๖๙ ผู้ถึงแล้วซึ่งยาก(ทุกคต) ๑

อ.พระราช ท. ๔ ผู้กล้าหาญกว่า กวาร์อย แห่งโจร ท. ผู้อยู่อยู่
(วสนุต)

ในดง ไกลหมู่บ้าน ของคนจันทาล ท. ๕๙ ๑

อ.โกฏิ ท. ๔ แห่งชาวเมือง ท. (นาคร) ๔๙ ผู้ขยัน ในนา ท.
๓๒ ๑

อ.ร้อย ท. ๕ แห่งโจร ท. ผู้อยู่อยู่(วสนุต) ในดง(อฎวี-อิต)
แห่งหนึ่ง ไกลอำศรม(อสุสม) แห่งถาษี ท. ๗๕ ๑

อ.แสน ท. ๓ แห่งพรหม ท. ๑๖ ผู้มีคุณ ในแสน แห่งเทวดา
ท. ๕๘ ผู้มีปัญญา ๑

อ.หญิง ท. ๔๙ ผู้เป็นบริวาร(ปริวาร) ของนางวิสาขา
ผู้เป็นโสดาบัน(โสดาปน) ผู้เลิศ กว่าอุปาสิกา ท. ๕๒ ใน
ศาสนา(สาสน) ของพระศาสดา ผู้เจริญที่สุด กว่าครู ท. ๘๗ ๑

อ.ภิกษุหนุ่มและสามเณร ท. ผู้เลื่อมใสแล้ว(ปสน) ในพระผู้มีพระภาค ของสาวก ท. ๘๔ ผู้มีปัญญา กว่าเศรษฐี ท.
๑๗ ๑

**อ.หมู่บ้าน ท. ๔ ของคนจัณฑาล ท. ๙๕ ผู้ขอลอยู่
(ยาจนุต)
ซึ่งแก้วมณี ท. ๓๘ ในเมือง แห่งหนึ่ง ของพระราชา ท. ๓๙
ผู้ตั้งอยู่ในธรรม ของพระศาสดา ผู้เที่ยวไปอยู่(จรนุต) ในเรือน
ของคฤหบดี ท. ๖๖ (คหปติ-ปง) ฯ**

**อ.พัน ท. ๔ แห่งพรหม ท. ๕๕ ผู้อยู่อยู่(วสนุต) ในวิมาน
(วิมาน-นปง) แห่งเทวดาผู้พระราช พระนามว่าสักกะ ผู้เป็น
ใหญ่
(อิสสร) ในเทวโลก ท. ๑๔ ฯ**

สกุณิ จกุณิ